

Samenvattingen van de voordrachten van 27 februari 2021

1) Marc Symens: een uniek boek over de Chinese filatelie

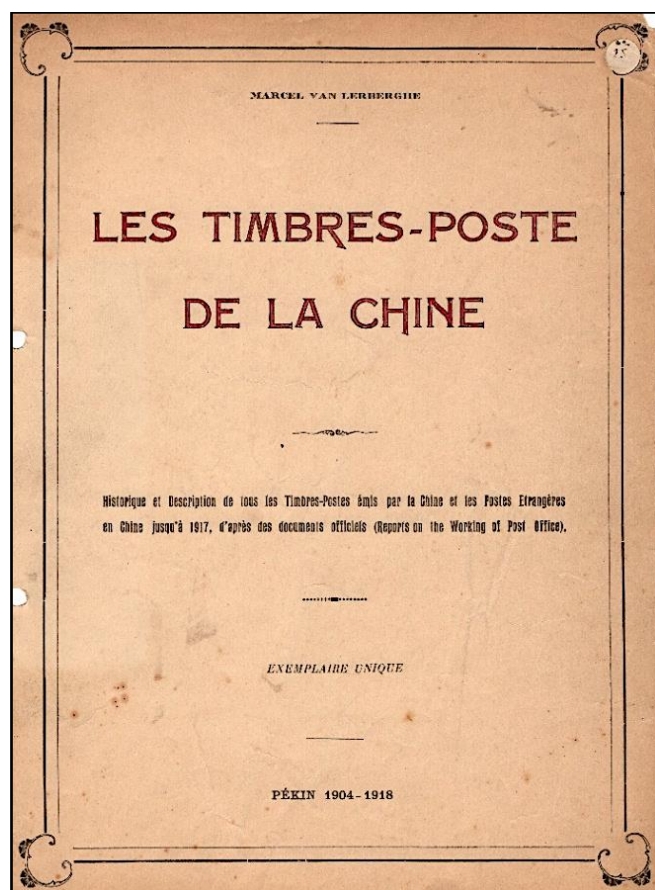
In het begin van 20ste eeuw was Marcel Van Lerberghe actief als dagbladuitgever in CHINA. Hij is de samensteller van een wel heel aparte catalogus over “LES TIMBRES-POSTE DE LA CHINE”, want de catalogus is een UNIEK EXEMPLAAR.

Marcel Van Lerberghe was als uitgever/journalist (en meer dan waarschijnlijk gedreven filatelist) in de mogelijkheid enkel en alleen voor zichzelf een eigen gedrukte catalogus te maken. Just for fun. Waarschijnlijk als een souvenir aan zijn verblijf als journalist/uitgever van 1904 tot en met 1918 in China.

Het boek is niet ingebonden en nog losbladig. De bladen (eenzijdig bedrukt) zijn niet genummerd, en, wat wel heel apart is en ook een beetje saai: er staat niet één afbeelding in. Geen echt pareltje voor een bibliotheek. Vooral heel spijtig is nog dat van het unieke exemplaar vooraan enkele pagina's verloren zijn gegaan.

De ondertitel van deze catalogus is veel belovend: “Historiek en beschrijving van alle postzegels uitgegeven door China en de buitenlandse posten in China tot 1917, volgens de officiële documenten (Reports on the working of Post Office)”.

In dat verband is de pagina met als titel "Surcharge de 1915", waar een overdruk/tie-print gemaakt in Yunnan als protest tegen Yuan Shi-kai besproken wordt, bijzonder verrassend. Marc Symens, nochtans een groot China-specialist, heeft hier nog nooit iets over gehoord of gelezen. Zeker nader onderzoek waard!

EXEMPLAIRE UNIQUE

Het boek van Marcel Van Lerberghe

Surcharge de 1915

Le général Tsai Ao, à la tête du parti qui s'opposait à la restauration de la monarchie préparée par Yuan Cheu Kai, proclama, en 1915, la révolution au Yunnan en même temps que l'indépendance de cette province. A cette occasion, les timbres furent parfois surchargés de caractère signifiant *Yunnan indépendant*. Le Ministère de l'Intérieur empêcha la propagation de ces timbres mais quelques uns furent néanmoins mis en circulation. La surcharge est tantôt noire tantôt rouge. Il est difficile de savoir quelles sont les valeurs qui furent ainsi surchargées. Un officier de l'Etat-Major du général Tsai Ao a déclaré que la surcharge était apposée sur toutes les lettres qui passaient par certains bureaux; elle l'était au moyen d'un cachet.

Il va sans dire que cette surcharge révolutionnaire comme celles de 1911 est dite *non officielle*. A quoi les philatélistes pourraient objecter qu'on ne vit jamais révolution officielle.

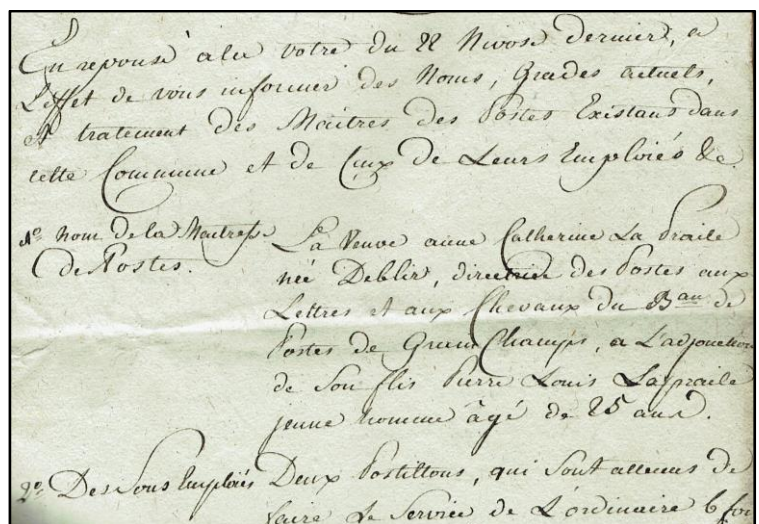
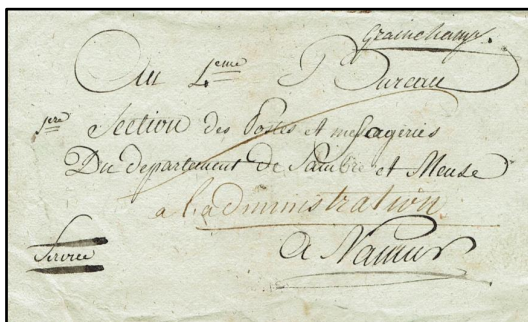
2) Vincent Schouberechts: Een brief van Grainchamps uit 1796

Vincent toont ons een interessante brief, in 1796 verstuurd vanuit Grainchamps (provincie Luxemburg).

Grainchamps ligt op de postroute van Thurn & Taxis van Brussel naar Luxemburg, tussen Marche en Flamisoul. Maar het postrelais zelf ligt iets meer in het zuiden, in Belle Vue.

De brief, verstuurd op 28 januari 1796, is een antwoord op een officiële aanvraag gestuurd naar alle postrelais om de werking ervan te kennen, met de namen van de postmeester en bedienden, de lonen, enz. Dit antwoord bevat alle opgevraagde gegevens.

Vanaf april 1798 is het lokaal postrelais niet meer vermeld als Grainchamps, maar als Bellevue. En dit relais houdt op te bestaan in 1827, als gevolg van een wijziging in het traject van de postroute. Het nieuwe relais is nu Champlon.

Brief van 1796 vanuit Grainchamps

3) Daniel Goffin: Dienst van de onbestelbare stukken. Kort overzicht in marcofilie

Reden van onbestelbaarheid:

- geweigerde brieven
- niet afgehaalde stukken in 'poste restante' of 'postliggend'
- inbeslaggenomen frauduleuze stukken
- bestemmingen onbekend, overleden of met onvolledig adres

De voordracht begint met een voorloper van 1839 uit Luik met stempel 30,50mm 'BUREAU DES REBUTS'.

Nadien in de jaren 1850 hebben we een dubbelcirkelstempel (23,50 en 25mm) 'BUREAU GÉNÉRAL DES REBUTS'. De dienstomslagen uit de jaren 1850 hebben als hoofding 'Lettre renvoyée à son auteur'.

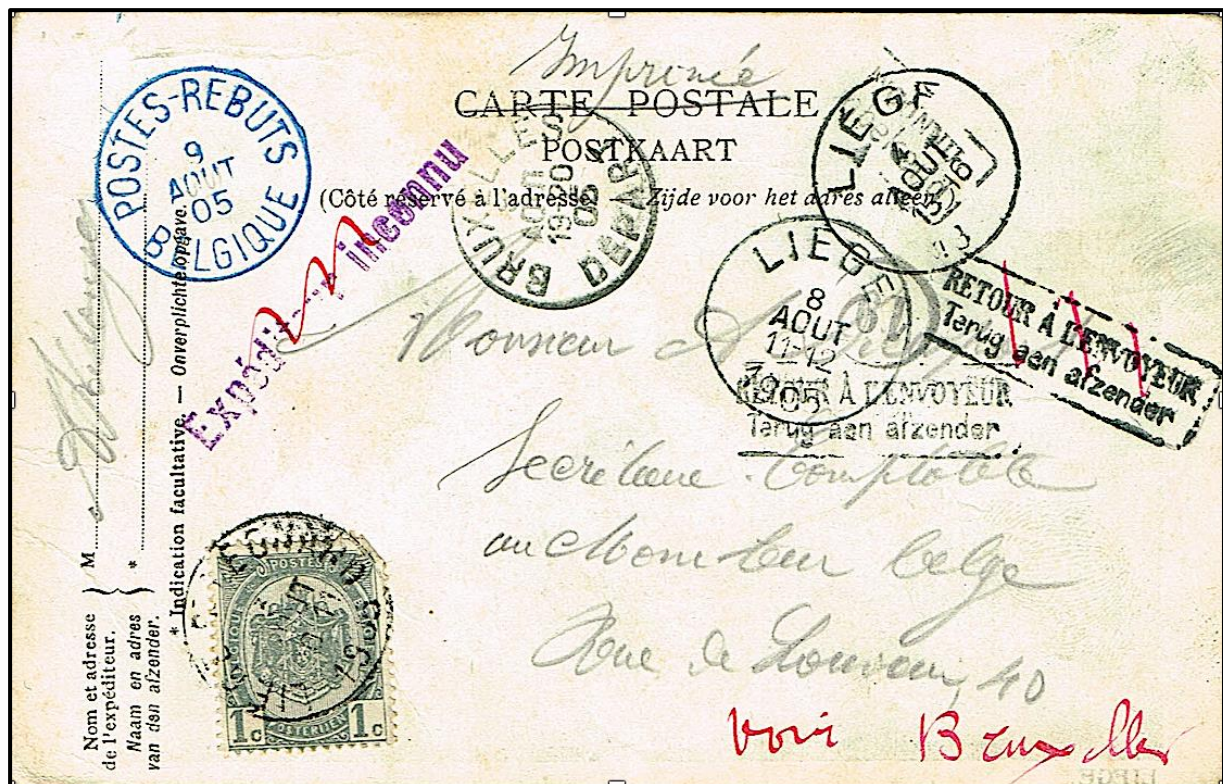
De stempel uit de jaren 1860 is een dubbelcirkelstempel 'POSTES REBUTS BELGIQUE' (23-12mm of 23-14mm). De dienstomslagen werden tweetalig met de vermelding tussen haakjes (brief aan den schrijver teruggezonden) en INCONNU (ONBEKEND).

In de jaren 1870 tot aan de tweetalige stempel in 1913 gebruikt men een enkelcirkelstempel 'POSTES-REBUTS BELGIQUE' (24mm)

We zien eveneens een brief met de stempel 'ouvert conformément à l'arrêté du 7 nivôse an X' + stempel 'REBUT'. Deze brief werd met een driekleurig (zwart-geel-rood) koordje terug dichtgebonden.

Daniël toont ons ook een brief van 1920 naar Amsterdam door de militaire censuur geopend, met een tweetalige stempel 'POSTES REBUTS BELGIQUE – POSTERIEN ONBESTELBARE STUKKEN' (28mm)

Om te eindigen overloopt Daniël de periodes tot 1990 met bvb de stempel in kader 'REBUT / ONBESTELBAAR', alsook een met plakband terug afgesloten brief van de dienst 'DRP REBUTS'. In de plaats van één centrale dienst in Brussel, werd het land in verscheidene 'DRP' - diensten verdeeld.

Brief van 1905 met de stempel POSTES-REBUTS / BELGIQUE

4) Thomas Lindekens: De “Draak” zegels van de keizerlijke Chinese post, tweede deel

(Het eerste deel is te zien op de website bij het verslag van 12 september 2020)

In dit tweede deel vertelt Thomas ons over de gemengde frankering met Chinese zegels en zegels van Hong Kong (tot 1 februari 1905), nadat hij in zijn eerste deel de gemengde frankering met Chinese en Franse zegels had behandeld.

Voor correspondentie naar het buitenland moest China gebruik maken van de buitenlandse postkantoren. De afzender gaf zijn post, gefrankeerd met Chinese postzegels, af bij het Chinese postkantoor. Deze voegde dan de buitenlandse postzegels toe (Franse, of Engelse uit Hong Kong) en bezorgde de post, met dus deze dubbele frankering, bij de buitenlandse postkantoren.

Omdat deze toegevoegde zegels vaak verloren gingen of losraakten, werd een “I.P.O.”-opdruk op de buitenlandse zegels geplaatst om de aanwezigheid van deze zegels te bevestigen. Deze zegels werden dan afgestempeld in het dichtstbijzijnde Britse postkantoor, hetzij Shanghai, hetzij Hong Kong.

Thomas toont ons talrijke voorbeelden, met verschillende bestemmingen, en legt uit welke tarieven telkens worden toegepast.

Brief van Canton naar Zwitserland uit 1899. Mengfrankering Chinese zegels en zegels van Hong Kong (met de opdruk I.P.O.).

Brief van Tientsin naar Parijs uit 1899. Mengfrankering Chinese zegels en zegels van Hong Kong (met de opdruk I.P.O.).

5) Philippe Lindekens: Belgisch Congo, uitgiften MOLS, frankeringen met de grote waarden (3,50F, 5F & 10F)

Deze zegels werden gebruikt tussen 1895 (5F), 1898 (3,50F en 10F) en 1932.

De voordracht begint met een vergunning voor wapendracht van Congo Vrijstaat uit 1902 met twee keer de 10F.

Men vindt deze hoge frankeringen voornamelijk op commerciële omslagen. Philippe toont ons een aangetekende omslag uit 1903 van 257g of 18 porten voor 6,50F alsook een aangetekende omslag uit 1904 van 895g of 60 porten voor 30,50F (overgefrankeerd met 32,50F: zie fig.). Wat opvalt is dat onder elke zegel de geschreven vermelding in het rood staat "1 timbre à xF" om te verhinderen dat men de niet afgestempelde zegels zou losweken of stelen op weg naar het postloket.

Daarna zien we een aantal fragmenten met grote frankeringen die bestemd waren voor het Foreign Office te Londen.

Philippe toont ons een fragment van een telegram uit 1917, vernietigd met de geschreven datum en de lijnstempel USUMBURA.

De voordracht eindigt met gemengde frankeringen op aangetekende brieven of op een aangetekend etiket voor een pakket.

Tot slot dient er opgemerkt dat het gebruik van grote waarden veel zeldzamer is in de beginperiode dan op gemengde frankeringen op het einde van de periode.

Brief van 1904 overgefrankeerd met 32,50F. Het juiste tarief voor een aangetekende brief van 895 gr. was 30,50 gr., maar de verzender had het gewicht overschat.

6) Mark Bottu: De Belgische regering in Frankrijk 1914-1918

Op uitnodiging van de Franse Regering vestigde de Belgische regering met een aantal medewerkers zich vanaf 18.10.1914 in Sainte-Adresse nabij Le Havre. Ze had de beschikking over een eigen postkantoor en kon haar brieven frankeren met Belgische postzegels. Enkele Belgische diensten werkten ook vanuit Parijs en soms vanuit andere steden.

Een groot gedeelte van de poststukken uit Sainte-Adresse heeft een filatelistisch karakter (overfranking). De bedoeling van onze studie is een overzicht te publiceren over het reëel gebruik van deze post: briefwisseling naar België, Frankrijk en andere landen. Hierbij wordt zowel aandacht besteed aan de gebruikte postzegels als aan mogelijke portvrijdommen.

Scans van interessante stukken worden in dank aanvaard op mark.bottu@telenet.be

